

poniedziałek, 25.03.2024

Zwiastowanie Pańskie

Uroczystość Zwiastowania Pańskiego obchodzona jest w kościele katolickim 25 marca, czyli na 9 miesięcy przed świętem Bożego Narodzenia. Tego dnia, do prostej niewiasty z Nazaretu, Maryi, przybył Archanioł Gabriel i zwiastował jej nowinę, że za sprawą Ducha Świętego pocznie ona Syna Bożego. W ten oto sposób miały się spełnić zapowiedzi proroków. Mimo tego, iż ranga tego wydarzenia jest ogromna w dziejach ludzkości, nie jest to święto obowiązkowe. Dzień ten jest również symboliczny, ponieważ w tym okresie kończy się zima, a nadchodzi wiosna. Uroczystość wypada często w trakcie Wielkiego Postu, co uzmysławia wiernym, że tajemnica Wcielenia jest nierozdzielnie związana z tajemnicą śmierci i zmartwychwstania Chrystusa. Powszechnie posługujemy się dwiema modlitwami, które upamiętniają moment Zwiastowania. Są to "Zdrowaś Maryjo" i "Anioł Pański".

?Pozdrowienie Anielskie. Modlitwa ta składa się z pozdrowienia archaniola, z radosnego okrzyku św. Elżbiety i z modlitwy Kościoła. Na słowach pozdrowienia Gabriela - "łaski pełna" - Kościół oparł wiarę w Niepokalane Poczęcie Maryi. Skoro bowiem Maryja była pełna łaski, to nie mogła jej nigdy być pozbawiona. Słowa św. Elżbiety: "Błogosławionaś Ty między niewiastami i błogosławiony owoc żywota Twojego" zawierają część pozdrowienia anioła (Błogosławionaś Ty między niewiastami). W ten sposób św. Elżbieta jakby chciała podkreślić, że znana jest jej tajemnica Zwiastowania, że w imieniu wszystkich niewiast świata winszuje Maryi tak wielkiej godności. Do wieku XVI odmawiano w Kościele tylko słowa anioła i Elżbiety. Papież św. Pius V oficjalnie wprowadził resztę słów, które do dnia dzisiejszego odmawiamy. Modlitwę Pozdrowienia Anielskiego odmawiały miliony wiernych i wielu świętych wielokrotnie na dzień. Do jej rozpowszechnienia przyczyniło się również "nabożeństwo trzech Zdrowaś". Propagowało je wielu świętych, jak np. św. Leonard z Porto Maurizio (+ 1751), św. Alfons Liguori (+ 1787) i św. Jan Bosko (+ 1888). Jedni rozpowszechniali to nabożeństwo dla uproszenia sobie trzech cnót: wiary, nadziei i miłości; inni dla zachowania potrójnej czystości - niewinności, czystości, celibatu; inni wreszcie dla uproszenia sobie łaski dobrej śmierci i zbawienia duszy. Do liturgii Pozdrowienie Anielskie zostało wprowadzone w formie antyfony do Mszy świętej w IV Niedzielę Adwentu w wieku XII. Najwięcej jednak do rozpowszechnienia Zdrowaś Maryjo przyczyniła się praktyka odmawiania różańca świętego, gdzie tę modlitwę powtarza się obecnie aż 200 razy.

?Anioł Pański. Historia tej modlitwy sięga wieków średnich, kiedy to biciem dzwonów wyznaczano trzy pory dnia: rano, południe i wieczór. Z powodu braku zegarów był to zwyczaj bardzo praktyczny. Przez pobożne odmawianie tej modlitwy przypominamy sobie scenę Zwiastowania i to, co się w niej dokonało. Paweł VI w Adhortacji apostolskiej *Marialis cultus* tak zachęca do odmawiania tej modlitwy: "Gdy chodzi o modlitwę Anioł Pański, to chcemy jedynie powtórzyć naszą zachętę, prostą, lecz gorącą, aby zwyczajowe odmawianie tej modlitwy zostało zachowane. Mimo bowiem upływu wieków zachowuje ono swoją siłę i blask. Jest to modlitwa prosta, zaczerpnięta z Pisma świętego". Papież sam tę modlitwę codziennie odmawia, często spotykając się przy tej okazji z wiernymi gromadzącymi się na placu św. Piotra, którym po modlitwie udziela błogosławieństwa. Scena Zwiastowania to jeden z ulubionych tematów malarstwa religijnego. Najdawniejszy wizerunek Maryi - z II w. - zachował się w katakumbach świętej Priscylli. Maryja siedzi na krześle, przed nią zaś stoi anioł w postaci młodzieńca, bez skrzydeł, za to w tunice i w paliuszu, który gestem ręki wyraża rozmowę. Podobne malowidło spotykamy z wieku III w katakumbach św. Piotra i Marcelina. Od wieku IV spotykamy Gabriela ze skrzydłami. Ma on w ręku laskę podróżną albo lilię. Na łuku tęczowym w bazylice Matki Bożej Większej w Rzymie wśród dziewięciu obrazów - barwnych mozaik - jest również scena Zwiastowania (z wieku IV). Maryja jest ubrana w bogate szaty i siedzi na tronie w świątyni jerozolimskiej w chwili, kiedy haftuje purpurową zastonę dla świątyni. Na głowie ma królewski diadem. Nad Maryją unosi się Duch Święty w postaci gołębic. W pobliżu jest archanioł Gabriel. Podobne ujęcie Zwiastowania w mozaice spotykamy w Parenzie (w. IV). W jednym z kościołów Rawenny spotykamy mozaikę z wieku VI, na

której Maryja jest przedstawiona, jak siedzi przed swoim domem i w ręku trzyma wrzeciono. Anioł stoi przed Nią z berłem. Podobną mozaikę spotkamy w bazylice świętych Nereusza i Achillesa w Rzymie (w. IX). Na Ewangeliarzu cesarza Ottona I (w. X) i w Sakramentarzu św. Grzegorza (w. X) spotykamy pięknie namalowane barwne sceny Zwiastowania. Podobnie piękne sceny Zwiastowania spotykamy w wieku XII w Ewangeliarzu z Gegenbach, z Hardhausen, św. Hildegardy i w rzeźbie w katedrze w Chartres. Tam również widzimy tę scenę na witrażu. Z wieku XIII pochodzi wspaniała mozaika w bazylice Matki Bożej na Zatybrzu w Rzymie. Scenę Zwiastowania unieśmiertelnili ponadto m.in.: Giotto, Szymon Marcin ze Sieny, Fra Angelico, Simone Martini, Taddeo Bartoli, Masaccio. Pierwsze wizerunki przedstawiają Maryję na tronie (do w. XII). Sztuka romańska (od w. XII) wprowadza ruch i usiłuje nawet oddać uczucia Maryi. Od wieku XIV Maryja otrzymuje często gałązkę oliwną. Anioł zaś trzyma prawie zawsze łaskę podrózną, lilię, berło lub gałązkę oliwną. Maryja bywa przedstawiana w czasie modlitwy (klęcznik), z przedziwem, w domu lub koło domu, rzadko przy studni czy świątyni. Źródło: https://www.msze.info/swieta/uroczystosc-zwiastowania-panskiego#google_vignette
<https://brewiarz.pl/czytelnia/swieci/03-25a.php3> <https://doxa.fm/aktualnosci/dzis-uroczystosc-zwiastowania-panskiego/>